

Afdelinger have sat, enten forandrede eller udslettede, og saa er man affaaeren derfra. Da der en Gang for nogle Aar siden var Spørgsmaal om denne Sag, udtalte en ældre militær, som efter min Mening var en meget fornuftig Mand og saa fornuftig paa dette Spørgsmaal — han var ogsaa Medlem af dette Ting — under den Forhandling, jeg havde med ham om dette, at han forstod ikke, at Officererne ikke vilde gøre deres for at staa i godt Forhold til Befolkningen, navnlig til Landbefolkningen omkring Garnisonsbyerne. De kunde ikke godt undgaa at betræde Folks Marker, og deri fandt jeg ogsaa, han havde Ret, men han brugte den Fremgangsmaade, hvis en Mand led Overlast fra hans Side, da at søge paa Stedet at faa vedkommende i Tale og saaledes faa Sagen ordnet, eller dog at det blev gjort saa let for Manden at faa Sagen ordnet som muligt. Man har nu angaaende dette Forhold forskellige Ministerfrivelsler, som ikke blive overholdte. Da det Spørgsmaal i sin Tid blev stillet til Krigsministeren, hvorledes Grundloven skulde forstaaes paa dette Punkt, blev det udtalt fra hans Side i en Skrivelse, at den skulde forstaaes saaledes, at Militæret har Ret til Dvælses i Marken, i Følge gammel Hævd, naar de ikke betræde tilstaaede Marker, Haver og Indeluffer. Om dette nu holder Stif, skal jeg lade staa hen, det vil jeg ikke udtale mig om. Men hvis de f. Eks. have Ret til, naar de holde Dvælses i Marken, som de nu have gjort beroppe omkring Alborg hele Sommeren igennem saa at sige — ikke i Efteraarstmaanederne, men om Sommeren — at betræde Haver og Enge, lige før man skulde slaa dem, og hvorved de have ødelagt betydeligt — i et enkelt Tilfælde er der tilstaaet en Mand en lille, men meget ufuldkommen Erstatning — og hvis de have Ret til — som de have gjort — at jage Kreaturerne løse, saa at man har kunnet søge efter dem hist og her i Kornet, eller til i Sommermaaneder at sende Soldater og Afdelinger ind mellem tvjrede Kreaturer, saa mener jeg, at den Skade, der forarsages derved og paa den Maade, bør ogsaa kunne erstattes, thi det er ikke saa ubetydeligt.

Formanden (Høgsbør): Det ærede Medlem synes mig dog at komme vel langt bort fra Forslaget; det er specielle Tilfælde, som maatte gøres til Genstand for en særlig Sag og ikke komme ind under denne.

Bertelsen (Hjørring Amts 5te Valgtreds): Jeg skal rette mig efter den ærede Formands Udtalelser og saa ikke komme

videre ind paa disse specielle Sager, som jeg ellers vilde have omtalt noget nærmere, thi jeg har jo saa den Vej, dersom Ministeren ikke tager noget Hensyn til mine Udtalelser, at jeg kan stille en Forespørgsel desangaaende. Kun saa meget vil jeg sige, at skal Befolkningen ved Siden af de Udgifter, som her kræves, taale den Ulempe, som jeg nu har omtalt, og som ogsaa er en Udgift, saa vil Byrden for Befolkningen blive forøget ud over det, som den egentlig burde være. Jeg skal saa slutte med at udtale, at jeg mener, at Standpunktet bliver klarere, naar man lader Sagen gaa over til 2den Behandling og henviser den til et Udvalg. Derfor stemmer jeg for Sagens Obergang til 2den Behandling.

Brandes: Inden jeg gør nogle Bemærkninger til den højtærede Krigsminister for min egen Regning, vil jeg kun sige et Par Ord om den ganske mærkelige Stilling, de to militære Ministre indtage til hinanden her i Tinget. Jeg tror, vi for Fremtiden ville kunne tage os den Bestyrdning, som saa ofte fra Ministerbordet er udslynget mod os angaaende vor militære Uaghyndighed, ret let; thi efter at det har vist sig, at den højtærede Krigsminister ikke kunde finde Tallet paa de store Skibe, som ere bevilgede til den højtærede Marineminister, saa vil jeg sige, at vi andre vel maa være helt forfarne i Krigsvæsenet. Den højtærede Krigsminister sagde f. Eks. først, at naar han sidst havde sagt, at der var 12 store Skibe, var det galt; der var i Virkeligheden kun 11; men dernæst kom Marineministeren og sagde, at dette ogsaa var galt; der var kun 10, og det laa i, at af det ene Skib var Maskinen tagen ud; det kunde overhovedet ikke regnes med mere. Ja, naar den ærede Krigsminister ikke er mere inde i de militære Foranstaltninger her til Lands, maa jeg sige, at vi andre kunne gøre Krav paa at regnes med som militære saghyndige. Mig har det i alt Fald været en Trøst. Det var imidlertid kun en Sidebemærkning. Jeg skal derefter vende mig til, hvad den ærede Krigsminister bemærkede til mig. Det var ikke meget. Jeg blev for saa vidt ikke skuffet i mine Forventninger. Jeg havde ikke troet at saa Svar angaaende det rent finansielle Spørgsmaal af Krigsministeren; han svarede mig og — svarede mig ikke paa samme Tid. Jeg havde spurgt om, hvorfra den Million skulde komme, som der skal bruges til Militærvæsenet, og jeg havde spurgt med den Tilføjelse: hvor skal Millionerne komme fra, naar der samtidig skal staves Midler til Veje til de øvrige Regeringsforslag, som